

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felolós szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.** A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Szent István király

Írta: Dr. Hagara Viktor.

„4. §. Minden erőszakot szenvedők iránt légy irgalmas, mindenkor Istennek azon példáját tartsd szívedben: Irgalmasságot akarok, nem adoztat.”

„5. §. Mindenki iránt, nemcsak hatalmasok, de szűkölködők iránt is békétűró légy.”

Sz. István I. K. I. r. 10. fej. 4, 5. §.

Nemzetünk első szent királya rakta le a közjogunk, törvényhozásunk és közigazgatásunk alapjait.

Ezek az alapok, mint a mag, a magyar nemzet szívében mély gyökereket vertek és mert ez a mag az erkölcsi törvények tisztelhetetlensége volt: remélhető, hogy nemzetünk élete ez irányban fejlődve, a további évezredek viharait is ki fogja állani.

A nemzeti közszabadság védelme volt az alapeszméje a közjognak, a közérkölcök s a humanitás fenntartása volt alapja a törvényhozásnak s a közigazgatásnak.

Ha ezt az eszmekört annak a korszaknak műveltségi fokával egybevetjük, amely korszakban azok törvénynyé, uralkodókká váltak, a király szellemi nagysága feltűnően kimagaslik. Az önmegtartózkodás, a mások szabadságának tisztelése, — a szeretet mindenki iránt hatotta át nagy királyunk lelkületét s ezeket az egyéni tulajdonságokat kívánta ő fiához intézett rendeleteiben a magyar állam intézményeiként törvényileg szentesítve látni.

Ez tünteti fel Szent István királyt a maga teljes erkölcsi nagyságában. Az önzés, a gőg, a türelmetlenség kis lelkek tulajdonsága. Az emberiség egész művelődési története az erkölcsi szempontjából alig egyéb, mint a tudatlansággal párosult gőghöz, önzéshez és türelmetlenséghez való lassu felemelkedés, az önmegtartózkodás, a szeretet s a türelmesség irányában. Amint az egyének körében e neme-

sedési processzus előre halad, párhuzamban kell haladni az állami intézményeknek is.

Ha saját multunkra visszatekintünk, azonnal belátjuk, hogy ámbár igen nagy utat tettünk előre, de az eszményi céltől még jó távol vagyunk. A nagy király örökségül hagyta fiának, hogy „légy irgalmas... minden erőszakot szenvedők iránt”. Midőn *fiához* szól, ez alatt tulajdonképpen az ország összes, kormányzásban résztvevő elemeit kell érteni, és midőn az *erőszakot szenvedőkről* beszél, alatta értjük azt az egész szenvedő közönséget, mely a hatóságok támogatására, „irgalmasságra” van utalva.

Közigazgatásunk fejlődése valóban nagy haladást tanúsít az önzéstől a szeretet felé. Ma már nem szabad valakit segély nélkül elpusztulva látni; a teljesen szegény beteg orvosi segélyben, gyógyszerben, kórházi ápolásban részesül, az elhagyott gyermek a szeretet-házba s másnemű gondozásba kerül, a szegény sokféle módon nyer támogatást úgy az állam, mint a társadalom jötekeiny egyletei s intézményei részéről. A szellemi fejlődés előmozdítására az elemi oktatás általánosan kötelező volt a kisdidnevelési intézetek minél nagyobb számban való felállítására törvényben van biztosítva. Mindez azt mutatja, hogy a nagy király emberszeretete szelleme nem halt ki közülünk, sőt mintegy megértettük intőszavát s érezzük, hogy midőn ő trónörökös fiához intézi a Megváltó ezen szavait: „irgalmasságot akarok”, ezzel ő magának az államnak adja ki a jelszót, hogy maga az állam legyen áthatva a szeretet törvényétől, s az emberszeretet magának az államnak legyen erkölcsi alapja, melyen a nemzet boldogulásának magas vára egykor felépüljön.

Minden kornak megvolt és megvan a maga eszményképe. A régi római patricius gögijében, önzésében és hiúságában csak te-

kintélyre, vagyonra s feltűnésre vágyott. Caesar mindent feláldozott hatalmi vágyának. A középkor arisztokratái meghaltak a „lovagiaság” elismeréséért; vért ontottak, s vértüket ontották, ha valaki őket gyávának merte nevezni. Nők hiúsága gyakran alig ismert határt, lovagjaik gondtalanul áldoztak mindegyiket egy női szeszéiyért. Spanyolországban, — de másutt is — gyönyörködtek a bika- viadalokban és más életveszélyes játékokban s tapsoltak a szépen meghaló toreadoroknak! A vagyonában boldog nagyvárosi polgár e korban kevére becsülte a lovagiaságot és a bátorságot, de megkövetelte, hogy a vagyon által birt tekintélye elismerve legyen s kész volt feláldozni a maga és családja egész boldogságát, ha arról volt szó, hogy még több vagyont szerezhessen. Mit értek el mindezzel? Futottak a delibábok után s mintegy elszöktek a szeretetnek, e halhatatlan eszmény marandó becsü műveinek létesítésétől.

Szabad-e azonban ezért *elítélni* őket? Nem, éppen nem. Ez emberi gyengeségek az emberi természet szükségképpen következményei voltak. Minden kor az egyes társadalmi állásokban bizonyos eszményképeket hoz létre s ez eszmények azonosulnak nemcsak az egyénnel, de az illető kor társadalmi köreivel is, mely alól az egyén nem vonhatja ki magát. A gondolat áthatja és uralja az egyént, kíséri őt mindenütt; a kollektív gondolat uralja a társadalmi köröket s a körökben levő egyedek közül ha valamelyik belátja is a kollektív gondolatot képező előítélet üres és hiábavaló voltát, — amíg a körben él, e kollektív előítélet hatalma alól meg nem szabadulhat. Így uralkodik az előítélet felettünk és hosszú fejlődésnek, sőt sok véres küzdelemnek és sok szenvedésnek kell bekövetkezni, hogy egy-egy fantomnak szellemi uralma alól fel-

TÁRCA

A mártir.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Csehov Antal.

Lizoeszka Kudriuskának, akinek a szerelmes urnán kívül egész sereg imádója van, hirtelen beteg lett, olyan komolyan beteg, hogy az urnák sietve kellett hazajönnie a hivatalából és táviratot küldeni Tverbe, az anyósához:

Agyában fekvé, a fájdalomtól sikoltozva, Lizoeszka elmondja az urnának, hogyan betegedett meg.

— Ljesnojeba utaztam a nénihez, egy hétig ott maradtam, aztán a néniel, Vara kuzinhoz mentem. Varának az ura egy emberevő, egy zsarnok. Tudod — az ilyen férjet én egyszerűen megölném — de azért nagyon vígan voltunk ott. Először is eladást tartottunk. Az volt a címe: „Botrány az előkelő világban.” Afféle szerelmes história és Kruszalevnek egyenesen csudálatos volt a játéka! Szünet alatt hideg, borzasztóan hideg citromos vizet ittam egy kis konyakkal... Aztért nem ártott meg... tudod a citromos viz konyakkal olyan, akár a pezsgő... Másnap kilovagoltam Ivanovicsesal. Egy kicsit nedves és nagyon szeles volt az idő. Nyilván akkor hültem meg. Három nappal később haza utaztam, hogy az én kedves jó Vaszjátam megint megöljem és egyuttal elhozzam a selyemruhámat, tudod, azt a kékvirágosat. Az én Vaszjátam természetesen nem találtam otthon. Megyek a konyhába, hogy Praskovja hozza a szamovárt. Az asztalon gyöngé répa... kicsiny, egészen

kicsiny répa... Megezzem egyet... és aztán még néhányat. Nagyon keveset eszem, de hirtelen baj van a gyomrommal... göresök, göresök, göresök... Ah, meghalok!... Orvosért szaladnak... Erled? Meghalok!

A fájdalom dőlben kezdődtek, három óra- kor jött az orvos, hat órakor Lizoeszka elaludt és mélyot, egészségeseget alszik éjjeli két óráig.

Két óráig... A kis éjjeli lámpa világa csak gyöngén szűrődik át a kék ernyőn. Lizoeszka ott fekszik az ágyban. Fehér csipkefejűtöské feketén válik ki a vörös vánkoscokból. Halvány arcára és kerek, kívánatos vállára a lámpaernyő vett mustrás árnyékok. Az ágy alján ott ül a férj, Vaszil Sztepanovics. A szegény fiékó boldog, hogy a felesége végre megint otthon van, de természetesen szörnyen fel is van zaklatva az asszony betegsége miatt.

— Nos, hogy vagy, Lizoeszka? — kérdi sutogva, mihielyt észrevette, hogy a beteg föl- ébredt.

— Már jobban vagyok... — nyögi Lizoeszka. — A göresök elmultak, de nem tudok aludni... nem tudok elaludni!

— Nem kell még kieserélni a borogatást, anyalom?

Lizoeszka feltápázkodik, lassan, arcán szenvedő kifejezéssel, tojót kecsesen oldalt hajtvá. Vaszil Sztepanovics, mintha csak valami szent eszelekedetet hajtana végre, az asszony forró testét alig érintve az újváll, kieseréli a borogatást. Lizoeszka meggömbül, nevet egy kicsit, mikor a hideg víz a bőrt megesiklandozza, aztán visszafekszik vánkósára.

— Szegénykém, te nem alszol! — nyögdécseli.

— Hogyan alhatnám?

— Ez csak idogesség nálam, Vaszja. Nagyon

idoges asszony vagyok. A doktor a gyomromat kezeli, de érzem, hogy nem értette meg a betegséget. Pedig az idegek... és nem a gyomor. Esküszöm neked: az idegek. Csak egytől félek: a betegség rosszra fog fordulni.

— De nem, Lizoeszka! Holnap megint teljesen egészséges leszel.

— Aligha!... Nem magamért aggódok így; nekem egészen mindegy. Sőt tán vágyodom is a halálra, de téged sajnálalak! Egyszerre özvegnyek lenni, elhagytoknak...

Vaszja csak ritkán van együtt a feleségével s ámbár már nagyon megszokta az elhagyottságot, azért Lizoeszka szavai mégis nyugtalanítják.

— Miket beszélsz össze te itt, édesem? Miféle borus gondolatok ezek?

— Ah igen! Néhány hétig majd sirni fogsz, néhány hónapig gyászolsz és végül elfelejtesz. Talán meg is házasodol újra...

A férj kétségbeesetten kap a fejéhez.

— Na, na, nem mondk már semmit, — nyugtatta meg Lizoeszka. — De mindenre el kell készülnöd.

— Talán csakugyan meghalok? — gondolja aztán magában és lehunyorja a szemét.

És elképzeli magának a halálát. A halottas- ágy körül ott van az anyja, a férje, Vara kuzin az urával, aztán más rokonok, továbbá „talentumának” bámulói... Mindannyian sirnak. Aztán meghal. Mivel érdekesen halovány és a haja fekete, a rózsaszínű ruhájába öltöztetik — ez különösen jól illik neki — és egy aranylábban áll, nagyon díszes koporsóba tesszik, amely virággokkal van tele. Tömjenillat terjeng, a gyertyák lobognak. Az ura nem távozik koporsója mellől, „talentumának” bámulói pedig le nem veszik a szemüket róla: „Mintha csak élne! Még a ko-

szabaduljunk s a maradandó természeti és erkölcsi törvények örök igazságaihoz alkalmazkodjunk. Ha így megértjük az emberi szellem természeti titkait, nem fogjuk többé elítélni őseinket téves felfogásaikért, de e helyett a részvét önségétéljes fájdalommal kell sajnálni őket, hogy korlátozott felfogásuk miatt a szeretet örökbecsű munkájának gyakorlása helyett muló előítéleteikre pazarolták el drága, de mulandó életüket.

Ebben rejlik tehát a természet örök szellemi törvénye. Ezt értette meg a nagy király, midőn államunkban ezt kívánta meghonosítani. — „Irgalmasságot akarok s nem áldozatot.“ Ne áldozzuk fel magunkat előítéletnek, ne fordítsuk muló hűségünk után való törekvésre rövid életünket, — de neveljük lelkünket a szeretet által az igazi irgalmasságra, — és mindenki iránt, tehát nemcsak a hatalmasok, hanem a szűkölködők iránt is békéltető legyünk s cseréljük fel a régi hűség eszményképeit az emberszeretet, az igazi humanitás eszményeivel s megszabaduljunk azon muló előítéletek szellemi szolgálatától, melyek oly sokat gyötörték évezredek óta az emberi gondolkodást és üressé s elvesztetté tették annyi sok ezer és ezer tehetséges embernek életét.

Szeretet a magánéletben és szeretet a közéletben! Ha István királynak e magasztos eszméje, társulva az ezt kísérő önmegtagadással, előzékenység és nemes részvéttel, — fogja majd jellemelni minden tettünket — maradandó eredmények hátrahagyásával fogjuk megfutni rövid egyéni pályánkat; és a szeretet alkotásai által oly örökséget, a szeretet eszményében való felnevelés által pedig oly lelki erőt hagyunk utódainkra, mely nemzetünket erőssé és a szó legigazabb értelmében nemessé is teszi.

A történelemben is konstatalható logikai következetesség bizonyossá tesz bennünket arról, hogy ennek tényleg így be is kell következnie. Már a modern állam a humanizmus állama akar lenni. Rövid időn belül, ha a kormány hű marad eddig követett alapgonddolatához s ha a humanizmus az egész államot át fogja hatni fenn és lenn: meg is fogjuk közelíteni a szent király ideálját.

Legyen azért áldott a szent király emléke, ki a szeretet fogalmát törvénytárunk első cikkébe iktatta s ezzel oly alapra fektette nemzeti intézményeinket, mely, mint

változatlan és örök eszmény, nemzeti államunk fennmaradását kiszámíthatlan hosszú időre biztosítja.

Szent István ünnepe.

Szent István király ünnepét a hagyományos kegyelettel és lényekkel ünnepelte ma meg az egyház, a hivatalos világ és a főváros közönsége, amelyhez a vidékről felvonult idegenek csatlakoztak. A budai várba, az ünnep színhelyére már kora reggel valóságos népvándorlás indult. A lánchidon, a sikló-nál és a várhegy kigyózó útján szinte veszedelmes volt a tolongás. Az idegenek és a vidékiek ezrevek törték magukat, hogy feljussanak a budai várba, melynek utóán és terein már hajnalban megkezdődött a szentvasárnapi vásár. A repülő árusok egész raja szállta meg a miniszterelnöki palota és a Szentgyörgytér, valamint a Diszter környékét. A vásár amily festői és érdekes, éppen olyan zajos volt.

A körmenet utvonala a budapesti helyőrség katonái, bakák és vadászok állottak díszörséget. De kivonult a rendőrség is teljes számban Máltás Hugó rendőrtanácsos, Peregriny kapitány, Kavegija Béla fogalmazó, Beniczky és Schmidt rendőr-előgyelők vezetésével. Ezenkívül az önkéntes mentők is, hogy baj esetén készen lehessenek.

Az ünnep kezdetén reggel hét órakor legalább ötvenezer főnyi közönség tolongott a budai várban, oly nagy sokaság, melyhez fogható a millénium óta nem volt a várban. Az ünnep külső képe általában emlékeztetett a hajdani híres szentistvánnapi sokadalmakra.

A főváros templomaiból a hívek az öt órai szentmise után a plébánosok vezetésével vonultak föl körmenetben a budai várba.

A Szent István vártemplomban reggel hétkor gyűlt össze a papság és a notabilitások ünnepelő serege. Vaszary Kolos bíboros hercegprímás és segédlete magára öltötte azt a ragyogó egyházi ornátust, melyet a király csináltatott az Oberbauer-műintézetben, míg a Szent Jobb óra a Mária Terézia királynő fényes egyházi öltönyt vette föl. Erre megkezdődött az istentisztelet.

A könyörgések elhangzása után megindult a nagy körmenet, melyet a királyi várplébánia körmeneti keresztje és tegnap felszentelt három magyar lobogója nyitott meg. A lovasrendőrök után, akik a menet élén lépdelték, sorjában következtek lobogók alatt a fővárosi és vidéki katolikus legényegyesületek, a különféle Mária-kongregációk, a Szent Vince-egyesületek, a katolikus körök és testületek, a Szent István- és Szent László-ársulat, a Pázmány-, Szent Imre- és Szent Cecilia-egyesületek tagjai, a fővárosi plébániák, a katonai zenekar és díszszázad, a papság és a Szent Jobb, mely mögött a Szent Jobb óra s nyomában Vaszary Kolos bíboros hercegprímás haladt. A Szent Jobbot kétoldalt az egyetemi tanács tagjai és a székesfőváros díszmagyarba öltözött tiszt-

viselői, valamint alabárdos koronaőrök követték. Ezután következtek a főméltóságok és a hatóságok felei. A menet díszszázad rekesztette be.

A körmenet felvonulása alatt a harangok egyre zúgtak, a katonai zenekar pedig az „Oh dicsőséges Szent Jobb kéz“ és az „Ah, hol vagy magyarok tündöklő osillaga“ című régi egyházi énekeket játszott. A körmenet a Szent György-téren, a Disz-téren, Uri- és Szentháromság-utcán át vonult a budavári koronázó Mátyástemplomba. A Szent Jobbot, melyet az ismert művészi ereketartóban négy pap vitt a vállán tiszteletteljes hódolattal köszöntötték az ünnepelők ezrei.

A budavári koronázó Mátyástemplomba reggel nyolc órakor ért a körmenet s a szentély padsorai-ban foglaltak helyet a díszruhában megjelent előkelőségek:

Lukács László pénzügyminiszter, gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke, Csathó Ferenc, a királyi tábla elnöke, Székely Ferenc koronaügyész, Márkus József főpolgármester, Halmas János polgármester, Almásy Géza és Bárczy István tanácsnokok. Budnag Béla főkapitány, Forster Gyula, Schyttra István és Dobokay Lajos miniszteri tanácsosok, Szolmer Antal és Gerenday György miniszteri osztálytanácsosok, Laphay Béla és Barthos Tivadar min. titkárok, a Szent István-Társulat részéről gróf Zichy Nándor, gróf Zichy Aladár orsz. képviselő, Kisfaludy A. Béla alnökké és dr. Kaposy József igazgató, dr. Vécsey Tamás udv. tanácsos, az egyetem rektora, dr. Demkó György, dr. Kovács Gyula udv. tanácsos és dr. Fröhlich Izor dékánok, dr. Iosvay Lajos min. tanácsos, megyei tanácsos, dr. Fuzekas Ágost, Pestvármegye helyettes alispánja, számos egyetemi tanár és fővárosi bizottsági tag. Ezenkívül ott voltak a helyőrség összes tisztsíjzei élükön Lobkovitz Rezső herceg hadtestparancsnokkal és a tábornoki kar tagjaival.

Az istentisztelet az ünnepi beszéddel kezdődött, melyet Fekete Ágoston Pécs-egyházmegei áldozópap, tolnai plébános tartott. A szentbeszéd után következett a nagymise, amelyen Vaszary Kolos bíboros hercegprímás pontifikált fényes segédlettel. E segédlet tagjai voltak: Dr. Kohl Medárd és dr. Várady Árpád püspökök, Walther Gyula primási irodaigazgató, dr. Klinda Teofil érseki titkár és Kriszán Mihály pápai kamarás, szemináriumi kormányzó.

Az istentisztelet, mely a körmenettel együtt példás rendben folyt le, dr. Nemes Antal budavári apátplébános rendezte. Mely áhítatot és művészi gyönyörűséget keltett Mozart nagy B-dúr miséje, melyet a templomi ének- és zenekar Vavrinec Mór karnagy vezetésével rendkívüli szabotossággal adott elő. Először szólalt meg a templomban a régi magyar tárogató. Hicskiss tanár az opera tagja játszott rajta aki Juhász Ferenc énekét kísérte. Juhász a „Boldogszony anyánk“ himnuszát és Szent István énekét énekelte a tárogató kísérete mellett.

A Mátyás-templomból mise végével, amely alatt a katonaság több dísztelet adott, a körmenet visszavert a királyi vártemplomba, ahol Te Deum rekesztette be az egyházi szertartást. Végül a templom szentélyét

porsójában is szép! — Az egész város korán ki-lobbant életéről beszél. Azután a templomba viszik: Iván Petrovics, Ivanovics, Vara férje, Nikolai Semenics és a feketeszemű diák, aki konyakos citromos vizre tanította. Kár, hogy zene nincs. A gyászmise után a bucsuzató. A templom hangos sirással van tele. Hozzák a rojtos koporsófedeleket és... Lizooska örökre cibuszuk a nagyvilágtól. Hallani, mint verik be a szögeket. Kip, kop, kop!...

Lizooska főlegyesedik és kinyitja a szemét. — Vaszia, itt vagy? — kérdi. — Olyan szomorú gondolataim vannak. Isteneim, milyen szerencsétlen vagyok, hogy nem tudok elaludni! Vaszia, könyörülj rajtam!... Meséj valamit! — Mit meséljek? — Valamit, valamit... drágám — mondja Lizooska bágyadtan. — Tudod, utánozzál megint egy zsidót...

Vaszil Sztepanovics, hogy a felesége végre jökezdü és nem beszél a meghalásról, mindenre kész, haját a füleire fésüli, arccokat vág és oda megy a feleségéhez. Es a hangját elferdítve mondja: — Nem tetszene talán valami órát reparáltatni? — De igen! Tessék! — kacag Lizooska és odanyújtja aranyóráját az éjjeli szekrényről. Vaszia átveszi az órát, hosszasan vizsgálja a szerkezetét és ide-odabájlva magát, mondja: — Semmit sem lehet rajta keresni. Nem lehet többé megreparálni... Itt az egyik kerékről kőt fogacska hiányzik. Ezzel vége is van az előadásnak. Lizooska kacag és öszezsapja tapsra a kezecskéit.

— Kiténő, pompás! — kiáltja. — Csudálatos! Tudod, Vaszia, ostoba vagy, hogy nem állsz be színesnek! Jelentékeny talentumod van. Különb a Szizunovénál. Pedig az elsőrendű komikus-talentum. A multkor a szerelmezt játszotta. Kép-

zeld csak el: az orra olyan volt, mint a tők, a szeme zöld és úgy járt, mint egy öreg daru... Ugy nevetünk mindannyian. Megállj csak, megmutatom neked, hogyan megy!

Lizooska kiugrik az ágyból és úgy mezítele lábball járni kezd a szobában.

— Szolgálatjára! — mondja, férfihangot utánozva. — Hogy van? Mi újság?... Hahaha!

— Hahaha! — kacag Vaszia.

Es a betegségről megfedekezve, kacagva kergették egymást. Az ide-odafutkosás azzal végződik, hogy Vaszia elfogja az aszsonyot a hálókötésénél fogva és csókokkal halmozza el. Egy különösen szenvedélyes ölelésre Lizooskának hirtelen eszébe jut, hogy komolyan beteg...

— Milyen boldogság! — mondja, komoly arccal vágva és a takarója alá menekül. — Ugyan csak elfelejtetted, hogy beteg vagyok! Légy okos — mondom!

— Bocsáss meg... — mondja Vaszia zavartan.

— Megállj, ha a bajom rosszra fordul, te leszel az oka.

Lizooska lehunyja a szemét és hallgat. Az előbbi bágyadtág és szenvedő kifejezés visszatér az arcára. Megint lehet hallani csöndes nyugodtséget. Vaszia a borogatást cseréli fel s elégedetten ül az ágy szélénél, amiért a felesége nem kószál valami nényénél vagy más rokonánál. Le sem hunyja a szemét egész éjszaka s reggel sem alszik. Tíz órakor jön az orvos.

— Nos, hogy vagyunk? — kérdi, az érve-rest számlálva. — Jól aludtunk?

— Rosszul! — feleli a férj Lizooska helyett — nagyon rosszul!

Az orvos odamegy az ablakhoz és egy arra menő kéményseprő bálulása merül.

— Szabad ma kávét innom? — kérdi Lizooska.

— Bátoran.

— Hát fölkelni szabad?

— Fölkelni?... hm... nem bánom, igen, de... maradjon mégis az ágyban még egy napocskát.

— Nagyon lehaglott... — sugja Vaszia az orvos fülébe. — Szomorú gondolatok... Olyan életunság... Nagyon nyugtalankodom.

Az orvos odalát az asztalhoz, egy kicsit a homlokát dörzsöli, aztán bromnátriumot rendel. Miután még megígérte, hogy estére újra jön, el-távozik. Vaszia nem megy a hivatalba, hanem ott marad az ágy végében... Déliben előjönnek Lizooska „talentumának“ a bálmulói, Nyugtalanok, meg vannak rémülve, virágot és francia könyveket hoznak. Hőféhér fejkötésében és könnyű zubbonyban fekszik Lizooska az ágyban, halvány arcán titokzatos kifejezés, mintha nem hinne a felgyógyulásában. „Talentumának“ a bálmulói látják a férjét ott az ágy végén, de meg-boacsátják a jelenlétét: hiszen ugyanaz a szerencsétlenség egyesíti őket annál az ágynál!

Este hat órakor Lizooska elalszik és megint éjjeli két óráig alszik. Vaszia megint ott ül az ágyánál, viaskodik az álommal, cserélgeti a borogatást, megint utánoz egy zsidót — és reggel, a második kintoljes éjszaka után Lizooska már ott ül a tükör előtt és felpróbálja új kalapját.

— Hova akarsz menni, galambocska? — kérdi Vaszia.

— Hogyan? — ámul Lizooska, ijedt arccal vágva.

— Hát nem tudod, hogy ma próba van Marja Levovnával?

Miután a feleségét elkísérte, Vaszia unalom-ból mégis csak vette a táskáját és elment a hivatalba. Az almatlan éjszakáktól fájt a feje, anynyira fájt, hogy bal szemé sehogyan sem akar engedelmeskedni s magától lezárul...

— Mi baja magának, Vaszil Sztepanovics? — kérdi a főnöke. — Mi történt?

ben köszömlére tették a Szent Jobbot, melyhez egész napon át nagy tömegekben zárandokoltak a közönség.

A kivonult mentők tizenhárom embert vettek ápolás alá, akik közül kettőt napszúrás ért és többek elájultak a retentő hőség miatt. De egyiknek a baja sem komoly.

Bécsben az idén is megünnepelték Szent István-napját, ezúttal a Neuer Markton levő kapucinus-templomban. Az egyházi ünnepet *Kucsera* Ferenc hajdudorogi plébános szentbeszéddel vezette be. Ott voltak: Gróf *Széchenyi* Gyula a király személye körüli miniszter, *Eszterházy* Alajos herceg a magyar testőrség parancsnoka, *Benkő* vezérőrnagy testőr-lőhadnagy, *Baldás* és *Görgey* testőr-hadnagyok, *Jekeli* Lajos altábornagy, a közös hadügyminisztérium osztályfőnöke, azonkívül a magyar arisztokráciának sok tagja, a magyar testőrség tisztjei, a király személye körüli minisztérium tisztviselői, Zápori *Regenhart* Ferenc, a magyar egyesület elnöke stb. 1/11 órakor dr. *Marsall* címzetes püspök mondott ünnepi misét. Az ünnepi prédikáció előtt *Szék* Vilmos „Jójj el Szent lélek” négyhangú felfikarát énekelték. Az egyházi ünnepség után a magyar királyi testőrség nemzeti színekkel díszített palotájában negyven terítékű diszebed volt.

Abbázia, augusztus 20.

Szent István előestéjén az Abbáziában lévő magyarok egy felbuzgózott hajón cigányzene és hazafias dalok éneklése mellett ünnepelték meg a szent napot. Ma délelőtt mise volt, amelyen az összes magyarok is résztvettek. Miután a *horvát egyházfi magyar szent beszéd tartását nem engedte meg*, csak csendes mise volt, amelyet *Mócs* Szaniszló cisztercita tanár tartott. A mise végén a magyarok a himnusz énekelték.

BELFÖLD

Az önálló vámtérlet mellett. Egerből táviratozzák: Az önálló vámtérület ügyében a Kossuth-terem népgyűlést tartottak, amelyet *Jankovics* polgármester nyitott meg. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, mely szerint a kormányhoz az önálló vámtérület és a nemzeti bank létesítése végett feliratot intéz.

Ugron a parlamentben. Ugron Gábor tudvaleg az új országgyűlési ciklusban a Ház egyetlenegy ülésén se volt jelen. Mint Kolozsvárról írják, Ugron az erdélyi katolikus státusgyűlés legutóbbi ülésén egy újságíró előtt oda nyilatkozott, hogy az őszszel aktív részt kíván venni a parlament tanácskozásában. Azt is kijelentette, hogy az ellenzéki pártok egyikéhez sem fog csatlakozni.

Vaszja csak int a kezével és leül.
— Ne is kérdezz, excellenciád — mondja sóhajtván. — Hogy én ezen a két napon mennyit szenvedtem... mennyit szenvedtem... A feleségem beteg volt!

— Uristen! — ijedezik a főnök. — Lizaveta Pavlovna? Mi baja volt?

Vaszil Sztepanovics széttárja a karját és a padmalyra emeli a tekintetét, mintha csak mondanak akarná:

— Azt csak az isten tudja?

— Ah, kedves barátom, teljes szívemből együtt tudok érezni magával! — sóhajtván a főnök, a szemét forgatva. — Igen, lelkem, én is elvesztettem a feleségemet... én értem magát. Ez olyan nagy veszteség... olyan nagy veszteség! Az borzasztó... egyenesen borzasztó! De Lizaveta Pavlovna remélhetőleg túl van a veszedelmen? Melyik orvos kezeli?

— Sterk.

— Sterk? Miért nem hívta inkább Mag-nust vagy Semandrikit?... Maga különben nagyon halovány! Hiszen maga is beteg!

— Igen, excellenciád... Két éjszaka nem aludtam s hozzá még az aggodalom, a igaz-tottság...

— Es akkor még ide jön? Nem értem, hogy miért is jött egyáltalában! Hát szabad az embernek magát szándékosan beteggő tenni? Rögtön menjen haza és addig maradjon otthon, amíg teljesen meg nem gyógyul. Menjen, én parancsolom! A szolgálati bugyóság csak a fiatal hivatalnoknál járja. Nem kell elfelejteni, hogy mit mondtak a rómaiak: *Mens sana in corpore sano* — egészséges lélek csak egészséges testben lakozhatik.

Vaszja bólint a fejével, visszateszi írásait a táskájába, elbucszik főnökétől és megy haza lefeküdni...

Tanítók gyűlése.

Budapest, augusztus 20.

A magyarországi tanítók országos bizottsága ma folytatta tegnap félbehagyott közgyűlését az Akadémia heti üléstermében. A mai tanácskozások tárgya volt az ifjuság erkölcsi élete megővésének kérdése.

Kovács Vince előadó (Arad) érdekes megokolás után a következő határozati javaslatot terjesztelte a közgyűlés elé:

Mondja ki a magyarországi tanítók országos bizottsága, hogy:

1. Az ifjuság erkölcsi életének megővését emberi, társadalmi és nemzeti szempontból égetően szükségesnek, sürgősnek véli.

2. Az általános és veszedelmes baj gyors és sikeres orvoslása végett az országos bizottság megkéri a magyar királyi kormányt: készítessen olyan törvényjavaslatot, amely a hivatott politikai, társadalmi és egyházi hatóságoknak módot és eszközöket nyújt arra, hogy a betegséget meggyógyíthassák, illetőleg annak továbbterjedését megakadályozzák.

3. Az országos bizottság megkéri az összes megyei és városi törvényhatóságokat, fogadják szeretettel ezen áldásos célú törekvést és — míg a törvényhozás a kérdésnek megoldásáról gondoskodik — készítessen szabályrendeletet és gondoskodjanak annak szigorú végrehajtásáról.

4. Az országos bizottság megkéri a hazában lévő összes vallásfelekezetek püspökeit, vezetőit, hogy egy a templomokban, valamint az iskolákban a hatóságokkal, a tanítókkal együttesen igyekezzenek a felnőtteket a baj veszedelmes voltáról felvilágosítani és az ifjuságot az erkölcsi elüléstől megóvni.

5. Az országos bizottság megkéri a magyar országgyűlés összes képviselőit, támogassák, esetleg buzdítsák a kormányt egy alkalmas törvény megalkotásában, illetőleg elkészítésében.

6. Végül megkéri a kormányt, hogy az említett törvényjavaslat elkészítésekor — a tanácskozásban való részvételre — az országos bizottságot és egy vagy több tanítóegyesületet is szólítson fel, illetőleg hívjon meg.

A javaslat körül terjedelmes vita indult meg. Elsőnek *Tóth* Kálmán (Budapest) szót a tárgyhöz. Vármegyeszerte erkölcsjavító intézetek felállítását tartja szükségesnek. Nemkülönbön szükséges a gyermekeknek az utcán való megfigyelése is.

Schmidl Gyula (B.-Jenő) után *Gábel* Gyula (N.-Váradi) szót fel, aki azzal a toldással fogadja el az előadott javaslatot, hogy a tanítók országos bizottsága keresse meg a középiskolák és polgári-iskolák országos egyesületeit, hogy a megkezdett mozgalomhoz csatlakozzák, illetőleg hasonló akcióit indítsanak az ifjuság erkölcsi életének megővése céljából.

Novoszlán János (Zenta) *Kropácsi* István (Szakolca), *Kapisztrán* János (Kassa) gyermekotthonok felállítását kívánják.

Ember János (Budapest) törvényhozási uton nem tartja megoldhatónak a kérdést, a társadalmi akció mellett foglalt állást.

Nagy László (Budapest) szintén erkölcsjavító intézetek felállítását sürgeti.

György Aladár a gyermekek fölött való szigorú felügyeletet tartja szükségesnek. Szervezzék ifjusági egyesületeket, dalosköröket, állítsanak fel népkönyvtárakat melyek mindannyian az ifjuság erkölcsi életének megővésére törekedjenek.

Urbán József és *Barta* János felszólalásai után az előadott javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta, egyszersmind ufsította az igazgató-tanácsot, hogy az összes benyújtott javaslatokat vegye tárgyalás alá és a szükséges lépéseket haladéktalanul megtegye.

Az indítványok során elfogadták *Löderer* Ábrahám azon indítványát hogy az országos bizottság küldöttségként képviseltesse magát a szeptember 19-iki Kossuth-ünnepen.

Somogyi Béla (Budapest) a mindkét nembeli ifjusági testi és lelki fejlődésének biztosítása és jó nemzeti nevelés lehetőségessé tétele céljából tesz indítványt.

Kívánja, hogy 14 éven alul való gyermekeket az iparban és a kereskedelemben egyáltalán ne legyen szabad alkalmazni. Tizenhét éven alul való gyermekeket este 7 óráig reggel 6 óráig tartó időben semminemű ipari és kereskedelmi üzemben nem szabad dolgoztatni. A 17 éven aluli gyermekek munkaideje ipari és kereskedelmi üzemekben semmi esetre sem lehet több heti 60 óránál. Az ipari és kereskedelmi üzemekben, valamint a házi szolgálatban alkalmazott 17 éven alul való gyermekekkel nem szabad 15 kg-ot meghaladó terhet vitetni és 25 kg-ot meghaladó terhet kézi szállító eszközökkel szállítani. A munkáltatónak, a gazdának vagy ezek meghatalmazottainak a náluk alkalmazásban lévő gyermekekkel venni nem szabad. Kéri az orsz. bizottságot, hogy a gyermekvédelemnek ily módon való szabályozását programjába telve vegye és indítson ezeknek az elveknek népszerűvé tétele céljából széleskörű társadalmi mozgalmat.

György Aladár és *Göz* József indítványára a közgyűlés utasította az igazgatótanácsot, hogy a kérdésben általános gyermekvédelmi bizottságot alakítsanak, amely a gyermekeknek ugy erkölcsi, mint testi védelmére széleskörű mozgalmat indítson.

Végül a *Lakits* Vendel lemondásával megüresedett elnöki tisztet töltötték be egyhangulag *Somogyi* József alelnökkel, kinek helyébe *Nagy* Lászlót választották meg, ugyancsak egyhangulag *Lakits* Vendel nagy lelkesedéssel tiszteleti tagul választották.

A közgyűlés ezzel véget ért.

Frigyes császárné.

Vilmos császár emlékezésére anyja felett.

Nagy ünnepséggel leplezték le Hamburgban tegnap *Frigyes* császárné szobrát a császár jelenlétében. Es ott, mint már jelentettük, maga a zseniális uralkodó mondotta az ünnepi beszédet, markáns vonásokban vizsgálva édesanyjának harmonikus életét. A temperamentumos emlékezésed, amely oly sokatlan módon ad kifejezést egy hatalmas uralkodó gyengéd fiú érzelmeinek, így hangzik:

Először hull le a lepel oly emlékszoborról, amely a drága elhunyt anyja és császárné vonásait az utókor és főleg e kedves város és polgársága számára megőrizni van hivatva. Illő ilyenkor néhány vonással megrajzolni a felséges fejedelemszony jellemét, hogy ébrentartsa a német nép szívében a császárné emlékezetét.

1901. augusztus 5-ikén (a császár ezt már ugy olvasta föl) a Cronberg melletti Friedrichshof kastélyban meghalt Viktória császárné és királyné, a boldogemlékű *Frigyes* császár özvegye, Nagybritannia és Irland princess royalja, az én fennkölt anyám, hosszú, erős lélekkel és megadásal viselt szenvedések után. Fényes tehetséggel, erős szellemi akaraterővel megáldva, nagy, kulturális törekvéstől áthatva, amely ritka tudással párosult, büszkén királyi és nemzeti származására, folyvást azon fáradova, hogy annak ifjokori mély benyomásait és tapasztalatait második német hazájában is érvényre juttassa, céltudatos pártfogója a nép fejlődésének a művészet és műipar terén, melegen támogatva a tudományos kutatást és annak eredményeit, sikeresen működve a nő műveltség és keresetképeség és a női betegápolás terjesztése érdekében, végre szerető hitvese és odaadó előtársa a trónörökösnek, egy boldog család élén, résztvevő egy gazdagon kialakult életpálya összes eseményeiben és mozzanataiban, gondos felesége a császárnak és királynak bánatos, szomorú napokban, majd méltóságosan gyászoló özvegy korai befejezésén és fényes magasságon és a halál sötét árnyán vezető életpályán, így élt közünk ez a fejedelemszony és így illeszkedik bele képe a Hohenzollern-ház évkönyveibe Porosz- és Németországban.

A császárné 1840. november 21-ikén született, mint Viktória királynőnek és férjének, *Szász* Albert szász-koburgi hercegnek legidősebb gyermeke és ama sokféle benyomás közt, amelyeket az angol udvari élet a korán kifejlett szellemnek nyújtott, gondos nevelésben részesült. Alig tizenhét éves korban, 1858. január 25-ikén követte Poroszországba hitese férjét, akihez szívének minden dobánálra fűzte és elhagyta nagyszámú testvéreit, a szülői házat és hazáját, akikhez élete végéig megőrizte a legbensőbb odaadását.

Az alatt a harminc esztendő alatt, amelyek hazánk nagy történelmi korszakát felelelik, mint Poroszország és 1871 óta mint a német birodalom trónörökösnéje a trónörökös oldalán a tüzehelye körül, társadalmi tekintélye és közszereplése által is ugy a fejedelmi reprezentálás gyakorlatában, mint az iparművészeti muzeum és iparművészeti iskola megépítésében, az előző családból való nők otthona, a Viktória-liceum és továbbképző iskola, a tanítónők Viktória-háza és a Pestalozzi-Fröbel-ház alapításában nagy mértékben közreműködött és markáns egyéniségének belyegét rányomta egy bizonyos idő keretén belül, lényének, gondolkodásának és érzésének megfelelő működési körben.

De ez előretörő alkotások közepette a sors sulyos csapást mért rá, először két gyermekének halálával, melyet a szívéhez annyira közelálló apának korai elhunytá előzőtt meg. Megtörve újra fölemelkedett és erős szelleme a leg-sulyosabb megpróbáltatások közt is felülkerekedett. A legnehezebb napokban is bátran helyt állott, amikor az lett osztályrésze, hogy szeretett férjét abban a pillanatban lássa el-sorvadni gyögyíthatlan betegségben, amikor a német császári korona, amelyet mint diadalmas hadvezér vivott ki, ráborult fejére.

Harminc éves házasság után, amelyben örömet és bánatot, gondokat és boldogságot, szomorúságot és reményt megosztott vele, már özvegyi fátoly takarta fejét. Visszavonult a köz-életől és nagy és kiváló tudását egy fejedelmi székhelynek, Friedrichshof kastély megteremtésének, berendezésének és művészi kiképzésének szentelte, amelyet mint az ő vendégiszertő hájlé-kát és mint a *Frigyes* császár emlékének szentelt helyet magam is, többi övéi is, valamint a bel-és külföld legkiválóbb személyiségei gyakran fel-kerestünk.

Innen indult el közhasznú céljai után, de életének ez utolsó szaka is hamar véget ért. Ot is sulyos betegség támadta meg és hosszú, fájdalmas, istenbe vetett hittel türt szenvedés után,

megszakadt tiszta, szingazdag kötélke egy ritka nő és nagyszerű alkotásokra szorított fejedelemszöveget oly fényes várakozásokra jogosított, tartalomdu életének.

HIREK

Budapest, augusztus 20.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Augusztus 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf Khuen-Hédervány horvát bán ma este Bécsből Salzburgba utazott.

— **A király Ischiben.** A király ma délután Bécsből visszautazott Ischibe, ahova este 7 óra 30 perckor érkezett. *Mária Valéria* főhercegnő *Gmundening* eléje utazott a királynak.

— **Kosuth-ünnep.** Kolozsvár törvényhatósága *Kossuth* La os 100 éves születésének évfordulójára rendezett ünnepségeken hivatalosan résztvesz. A törvényhatósági bizottság 12 tagja indítványt terjesztett be, melyben kéri, hogy a törvényhatóság ünnepi díszközgyűlést tartson, melyen mondja ki, hogy a *Kolozsvárt felállítandó Kossuth-szobor* költségeihez — évenként — bizonyos összeggel járul; *Kossuth* Lajos arcképét festesse meg, a város által fenntartott és segélyezett iskolákban pedig minden évben *Kossuth-ünnepet* rendezzenek.

— **A kivándorlásról.** *Hegyi* Jenő, fumei lap-szerkesztő nagyérdékü tanulmányt írt *A magyarországi kivándorlás állapota és rendezése* cím alatt. A szerző, aki a kivándorlási kérdésben figyelemreméltó irodalmi munkásságot fejt ki, érdekesen és behatóan világítja meg e kérdés minden részletét és javaslatai megérdemlik, hogy illetékes helyen is komolyan foglalkozzanak velük.

Szerző a legközelebbi teendőnek az ügynökségek megrendszabályozását véli. Miután a magyar állam beavatkozása nem terjedhet a külföldi ügynökségre, kétszeres figyelem fordítandó azok helybeli megbízottaira. A postai szállítást meg kell vonni valamennyi külföldi kivándorlási iroda nyomtatványaitól és levelezéseitől. Az utazó ügynökkel szemben, kikre rábízonyul, hogy a kivándorlást propagálják, a legszigorubb büntetés alkalmazandó. A hazánkban jelenleg tennivaló kivándorlási összes irodák concessziója bevonandó és büntetés terhe mellett eltüntetendő a külföldi hajózárságok jegyeinek árusítása. E helyett szervezni kell *állami felügyelet* alatt álló kivándorlási irodát és pedig Finnországban, hogy a magyarországi kivándorlási irányítandó. Itthon a kivándorlási megakadályozására a kivándorlási tanács és kivándorlási helyi bizottságok szervezését ajánlja a társadalmi egyesületek és a közigazgatás bevonásával, hogy itthon tartsa azokat, akik csábítás folytán akarják az országot elhagyni. A külföldön azokon a helyeken, ahol a magyarok nagyobb számmal laknak, kivándorlási hivatalok felállítását ajánlja. Ezekre a kivándorlási hivatalokra pontos és nagy horderejű feladat van. Mert míg a német, francia, olasz vagy angol kivándorló, de még az osztrák kivándorló is odakünn az új világban a konzulátussal védelmet, támogatást, utbaigazítást talál, addig a magyar kivándorló teljesen magára van hagyatva. A közös diplomáciai képviselőtünk közönyt tanúsít a magyar jelentkezőkkel szemben. Részletesen foglalkozik azzal, hogy az utirányt, még pedig Finnországban, meg kell szabni és kötelezővé tenni; a kivándorlókat szállítást csak magyar hajós társaságra szabad bízni és ezeknek a hajóknak állami felügyelet alatt kell közreműködniük. Javaslatait a szerző számos érdekes tapasztalattal közléseivel élénkíti.

— **Uj rabbi.** *Székesfehérváron* ma iktatták be hivatalába *Schneberger* Herman a székesfehérvári orthodox izraelita község új főrabbiát *Büchler* moóri főrabbi segédkezője mellett. *Schneberger* főrabbi hazafias magyar szónoklatot tartott, miközben Szent István király emlékét méltatta. Este banket volt az új rabbi tiszteletére.

— **Vihnye-fürdő gazdát cserél.** A nagy hírű nőrüdd, melynek kiváló gyógyító erejét már századok előtt magasztalták és melyben a Rákócziak családtagjai egykor üdülést kerestek és találtak is, ezentel Selmeczbánya városnak, mint tulajdonosnak kezelésébe megy át. A város közönsége veszélyeztetve látta a fürdő jövőjét a bérleti rendszer további folytatásával és elhatározta, hogy a kor kívánalmainak szem előtt tartásával, valamint jutányosabb és jobb kiszolgálással igyekszik a fürdő forgalmát emelni és egyáltalán mindent megtenni, hogy Vihnye-fürdőnek egykor jó hírnevét újból visszaszerezze. E célból e hó 19-én bizottság járt a helyszínen, melynek javas-

latai fölött a szeptember havi törvényhatósági bizottsági közgyűlés fog határozni. *Lits Gyula* főispán a szóban lévő re'ormterveket melegen pártolja.

— **Baptista-keresztelés.** Egyszerű ceremóniájukkal tíz új hivat fogadott ma a baptista vallás kotelébe a baptisták budapesti hitszónoka. A szertartásnak különös érdekességet adott, hogy a Duna vízében folyt le a keresztelés. A Margit-híd mellett, a pesti oldalon nagy közönség nézte végig az érdekes szertartást. *Patyolatruhában* egymásután járultak a hívők *Udvarnok* András hitszónok elé, aki megáldotta a jelentkezőt, aztán a víz alá merítette. Közben zsolnárokat és fohászokat énekeltek a baptisták, akik egyházuk o mai megnövekedésénél nagy számban voltak jelen. Az egyszerű szertartás és a hívők éneke az érdeklődő közönségre közvetlen hatással volt; néhány szegény ember rögtön a hitszónokhoz ment s bejelentette, hogy a legközelebbi keresztelésnél föl óhajta vétetni magát a baptisták közé. A Duna-parton egyébként buzdogn szótogatták a baptisták népszerű füzeteket, amelyek vallásos életre, az italtól való tartózkodásra s a felebaráti szeretetre intik a jámbor embereket.

— **A Löhning-affér.** Németországban még most sem tudnak elcsendesedni a *Löhning* pénzügyigazgató afférjának hullámai, aki tudvaleg azért nyugdíjazták, mert egy volt őrmester leányát feleségül vette. A megindult tollharcban most már *Löhning* személyét sem kímélik a félhivatalos lapok, csak hogy a kormány eljárását mentegessék. Így a *Reichsbote* a következőket írta egy Posenből származó levél alapján:

Löhning ur 58 éves és első házasságából egy legalább 30 éves lánya van, aki háztartását vezette. Ily körülmények közt mindenkinek mosolyogna és lejté csóvámia kellett amikor ez az agkor küszöbén álló ember második feleségének halá a után az utolsó télen a jégpályán fiatal, művelt leányoknak is udvarolgotott. Visszatérését sült amikor kiderült *Löhning* urnak a német katolikus egyesülettel való érintkezése. Az a mód, ahogy ez a már csaknem hatvan éves ember ott ezeknek a családoknak csinos leányaival még hajnalban is táncolt nem találatot megegyeztetetőknek a hivatalával és korával látszó tekintetekkel.

Löhning e gyalázó közlemény hosszabb levelet küldött a berlini lapoknak, ezeket írva:

A jégpályára kimentem második feleségem életében is, nemcsak a hála után, még pedig minden télen fiatal, művelt leányoknak a jégen sohasem udvaroltam. A magam gyönyörűségére kereseltyazom. Epp oly kevésbé udvaroltam Posenben fiatal leányoknak. A katolikus német egyesületbe mindössze háromszor látogattam el és pedig kizárólag a leányom kérésére és ótatására, aki még koránt sincs 30 éves. Nem voltam tagja az egyesületnek és csakis mint vendég, ismételt felkérésre jelentem meg ott. A mult év szeptemberében voltam ott először egy huggommal, aki látogatóban volt nálam; hugom megismerekedett ott egy poseni fiatal orrossal és néhány napra megtörtént az el egyezés.

De nem táncoltam. Két hónappal később megint elmentem az egyesületbe, de megint csak leányom kérésére s nem táncoltam, harmadszor az idén voltam ott és megint a leányom kedvéért. Akkor egyszer végigjártam a termen a velem egy asztalnál ülő *Umbach* adótanácsos és a gimnáziumi igazgató leányával és egyszer a mostani feleségemmel.

A liberális lapok persze sokat élcelődnek a *Reichsbote* izléstelen kifakadásán és egész erővel neki-esnek a *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* nak is, amely egy hónap multán azt írja, hogy *Löhninget* a lengyel-ügy miatt nyugdíjazták. De támadják *Rheinbaben* minisztert és a poseni tartományfőnököt is. E kifakadásokra egy félhivatalos közlemény azt feleli, hogy a lengyel agitációk idején nem helyes, ha a *kétszótelenül megeseit hibázt a poseni tartományfőnököt és Rheinbaben* minisztert támadják. Meg kell elégedni azzal a biztos tudattal, hogy *jövőre ilyesmi nem fog történni* s támogatni kell minden téren a kormány lengyel-politikáját.

— **Halálozás.** *Seligmann* Károly, a Nádor-utcai *Seligmann* L. ismert éskészés-cég belfajja, tolyó hó 19-ikén élete harminckilenc, boldog házasságának hetedik évében megnált. Az elhunyt felesége, szül. *Strausz* Mária, három kis gyermeke s édes anyján és testvérein kívül nagyszámu rokonság gyászolja. Oly fiatalon történt ehnymta általanos részlet két kereskedői körökben is, hol mint szolid, törekvő üzletembert ismerték. Temetése hónap délután négy órakor lesz a Kerepesi-ut melletti izraelita temető halottak házából.

Scultty Ede ügyvéd a bács-szerémi evangélikus esperesség tiszteletbeli felügyelője. *Bács-Bodrogh vármegye* nek törvényszéki ülnöke és t. főügyésze, 48-as honvéd kapitány életének 81. évében Hódászahon, augusztus 18-án elhunyt. A boldogult öregurat ma délután Zomborban helyezték örök nyugalomra.

Albrecht József betűszedő ma délután hirtelen meghalt.

— **Agyonszúrta.** A szatmármegyei *Kocsárd* községben *Jakab* Sándor nevű gazdaember a szomszédságában lakó 70 éves rokonát, *Jakab* Györgyöt vasvillával agyonszúrta. A két rokon valami csekélység miatt veszett össze és *Jakab* Sándort indulatos természetű ragadta el annyira, hogy rokonát megtámadva, agyonszúrta. A esendőség a gyilkost elfogta.

— **Romániai kivándorlók a fővárosban.** Alig mulik nap, hogy ne érkeznek a fővárosba a Romániából kivándorlók egy-egy nagyobb csapata, amely új hazát és jobb megélhetést keres más világrészben. Tegnap este 6 óra 20 perckor is 66 romániai kivándorló érkezett a keleti pályaudvarra. It a rendőrségnyomban felügyelet alá helyezte valamennyit, amíg a 8 óra 40 perckor induló vonattal tovább utaztak Bécsbe.

— **Egy volt képviselő letartóztatása.** *Bécsben* ma reggel letartóztatták dr. *Loebel* Antal köz- és váltóügyvédet, az alsó-ausztriai tartománygyűlés volt keresztény-szocialista tagját. *Loebel* elien az utóbbi időben több jelentélen történet csa és zsarolás és sikkasztás miatt és nyílvánvaló, hogy letartóztatása ezekkel az üzmeivel van kapcsolatban. Pártja már rég tudott a dolgairól és az kényszerítette rá, hogy mandátumáról lemondjon. *Écs* tudósíték ez ügyben a következőket jelenti telefonon: Tavaly történt, hogy egy magyar földbírtokos, aki most Párisban lakik, egy bécsi ügyvéd által a törvényszéknél feleségének gondnokság alá való helyezését kérte pazarlász és gyöngye elméjűség miatt. A földbírtokos néjének *Loebel* volt az ügyvédje s ő ellenirátában tagadta, hogy az asszony teköző és elmeháborodott. Mikor az asszonyt a tárgyalásra idézték, dr. *Loebel* leimutatót egy levelet, amelyben védené értesítette, hogy Párisba utazott. Erről a levélről kiderült, hogy az asszony azt dr. *Loebel* nek iródájában írta aznap. Ugyanerre az időre eszt az is, hogy a földbírtokos neje eladta 150.000 koronát érő házát 107.700 koronáért, 16.000 koronás részletekben és *Loebel* az első részletből csak 4000 koronát adott át kliensének. Egy pörből, amely egyezséggel végződött. Dr. *Loebel* nem szolgáltatta ki felének a nála lefizelt 4000 koronát.

— **Tűzvész Newyorkban.** Egy newyorki távirat jelentése szerint az Essex-street egyik házában, amelyben sok család lakott, ma tűz ütött ki. Hat ember életét veszlette és sokan megsebesültek.

— **A főváros idegenforgalma.** A Szent István napi idegenforgalom tegnap még növekedett 29 313 emberrel, akik hajón és vasutakon érkeztek a fővárosba. Tegnap a keleti pályaudvaron 13 412, a nyugati 11 112, a déln 2873, a mohácsi, pécsi, orsói és dömösi hajókkal pedig összesen 1316 idegen érkezett a fővárosba.

— **Házasság.** Ma délelőtt tízenegy órakor vezette oltár elé dr. *Vermes* Lajos fővárosi orvos *Guttenlag* Stefánia kisasszonyt. *Guttenlag* Gusztáv a *Fonciere* igazgatósági tagja leányát. A templom zsuolóság megtelt vendégekkel. A tözsdetancás számos tagja, pénzüntézetek igazgatói és a vőlegény karsarsai közül sokan voltak jelen. Az líju pár frigyet dr. *Khon* Sámuel főrabbi áldotta meg, gyönyörű beszédet intézván az új házassághoz. Az énekrész *Lazarus* tanár jókántor vezetésé alatt a templomi énekar énekelte.

— **Elcsábított leánykák.** A *gyermekleányok elcsábítása* ügyében a rendőri sajtóiroda ma a következő nyilatkozatot adia ki:

„Ozv. *Fábán* Józsefné. *Horváth* Lajosné és *Horváth* Mari elien folytatott bűnügyi nyomozás alkalmából egyes lapok a közleletben szereplő néhány egyéniség nevéet hozták a bűnügygyel kapcsolatba azon vád ismételt hangzolásával, hogy a rendőrség tekintetel en egyenlőség elöke állására lanyhán vezeti a nyomozást és igyekszik a valóságot leplezni. Ezen vádakkal szemben, melyek újabb ismét felmerültek, a rendőrség a már az ügyészséghez annak idején áttelt nyomozási iratok alapján kijelenti, hogy a nyomozás a törvény által engedett korlátok közt minden részrehajlás nélkül, a legnagyobb szigorral lett ioganatolva; ezen nyomozás során azonban azoknak az egyéniségeknek a nevei, kiket egyes lapok megburooltak, egyáltalán szóba sem kerültek. Naguk az érdeket gyerek-leányok nevet emutani a rendőrségnek nem tudtak és folyton ellentmondásokba keveredtek, ugy hogy vallomásuk határozatlan és bizonytalan maradt.

— **Lejáró pályázat.** A Petöfi-társaság *Eulyoszk* Lilla alapítványából kitűzött 300 koronás pályázata szeptember 30-ig lejár. A társaság szavazásra alkalmas lírai költeményt kíván. A pályaművek szeptember hó 30-ik napjáig a társaság titkári hivatalába (Budapest, IV. Bástya-utca 11.) küldendők.

— **Bedölt hid.** Merán közelében ma nagy szerencsétlenség történt. A felhőszakadás következtében bedölt egy hid és dr. *Seps* Lipósról és egy kertész nő életét veszlette. Kettlen sulyosan megsebesültek.

— **Gyári tűz.** Ma este *Kirner* és társa *Révész* utca 11. számú csavargyárban tűz támadt egy üres raktárhelyiségben. A raktár teljesen leégett.

— **Életuntak.** *Gogaiák* Mihály sztanicsári születésű 32 éves pénzügyri főigényző tegnap este a Külső álló-úton levő régi lakatnyában szolgálati legyszerűk szíven lötte magát. Nyomban meghalt. Azt hiszik, hogy szerelmi csalódás kergette a naiba. — *Reinhardt* Zsigmond zsbéki születésű 23 éves szabóság tegnap a Dunába ugrott. Néhány hajós utána evezett és kimentette a halinavágyó embert. A mentők első segélyben részesítették, azután bevitték a Rókus-kórházba.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** Ma esti cigányzene közvetésével kellemes szórakozást nyújt előfizetőnek a Telefon Hírmondó. Nyolc órakor megszólal a Hírmondó *radíója*, a ki sem mozdulva otthonról, pompás cigányzenéket hallhatnak az abnonszek egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Enke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírmondó. E zenévitelt azonban megszabhatatlan szünet 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tözsdéziariatiok avatatja fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

A kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa.

Nagy-Kanizsa, augusztus 20.

A kereskedelmi alkalmazottak Szent István ünnepe Nagykánizsán tartották IV. országos kongresszusukat. A kongresszus iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánult, néhány egyesület kivételével az összes hazai testvéregyesületek, számszerint ötvennyolc egyesület képviseltette magát. A nagykanizsaiak lelkes vendégszeretettel fogadták a vendégeket és tiszteletükre a várost is föllobogózták.

Az országos értekezlet reggel 9 órakor a városháza közgyűlési termében kezdődött. Először Fenyvessy Károly (Léva) indítványára egyhangú illencfalvi Linzer Béla és Zerkovits Emil választották meg. Jegyzőül pedig Farago Rezső (Arad), Révész Lajos (Nagykanizsa), Pásztor József és Schlanger Mór (Budapest).

Linzer Béla elnöki megnyitó-beszédében nagy érdeklődés közben fejtegette azt a fokozatos haladást, mit a legrégibb idők óta a szociális törekvések terén konstatálhatunk és mely haladásnak egyik nem jelentéktelen mozzanata, az alkalmazottak társadalmi törekvése a mai kongresszusunk is. A kongresszus tagjainak nagy többsége közben utalt az alkalmazottak törekvéseinek igazságos voltára és tartalmas beszédét a kongresszus sikere iránt való lelkes kívánságaival fejezte be. Azután első sorban a kormány képviselőjét, dr. Csury Jenő miniszteri titkár úrvőzőt, majd a budapesti kereskedelmi és iparkamara képviselőjét, Huttli Tivadart, a székelyi és Fritze Péter titkár, a soproni és pécsi körök képviselőit, a budapesti kereskedelmi testület képviselőjét, Szávost Alonzt és a többi egyesületek képviselőit.

Dr. Csury Jenő miniszteri titkár a kereskedelmi miniszter rokonszenvére és érdeklődéséről biztosítva a kongresszust, lelkes többség közben hangsúlyozza, hogy csak a megoldásra váró fontos gazdasági kérdések és a kereskedelemügyi tárca vezetésében ismételve beidőlt változások akadályozták az alkalmazottakat illető kérdéseknek napirendre hozását, de azért a kereskedelemügyi kormány állandó figyelemmel kíséri az alkalmazottak mozgalmát és azoknak a kereskedelem és az emberiség igaz érdekeit szolgáló törekvéseit támogatni is fogja.

A lelkes tetszéssel fogadott felszólalás után Harányi kir. kereskedelmi tanácsos a soproni kamara és Huttli Tivadart a budapesti kamara üdvözlését tolmácsolták, biztosítván a kongresszust a kamarák érdeklődéséről és rokonszenvéreiről.

Ezután Zerkovits Emil a központi bizottság nevében beszámolt arról a ténykedéséről, amelyet a kereskedelmi alkalmazottak egyesületeinek központi bizottsága az előző kongresszus határozatainak végrehajtásával a kereskedelmi alkalmazottak érdekeinek szolgálataiban teljesített. A részletes jelentés minden egyes pontja a kongresszus tisztségével találkozott és Márkus Gyula (Temesvár) indítvány értelmében a kongresszus köszönetet szavazott a központi bizottság vezetőjének.

Dalassa Benő (Zalaegerszeg) terjesztette elő ezután első határozati javaslatát a nyugdíjgyűgy tárgyában a kereskedelmi alkalmazottak rokkantság és aggkor esetére való kötelező biztosítás iránt ismételve kér törvényhozást intézkedéseket és indítványozza, hogy ezúttal a képviselőháznak sürgős leiratot intézzenek, mely indítványt többek hozzájárulása után a kongresszus egyhangú elfogadta. Ugyancsak egyhangú lekeszéssel fogadta el a kongresszus a központi bizottság javaslatát, amely a teljes vasárnapi munkaszünetet célozza.

Ere Schlanger Mór (Budapest) terjesztette elő indítványát az állás-közvetítés országos szervezése tárgyában indítványozván, hogy az összes kereskedelmi alkalmazottak és hatósági munkaközvetítői közös munkában és szervezeten belül intézzék az állás-közvetítést. A kongresszus ezt azzal a módosítással fogadta el, hogy ahol hatósági munkaközvetítő nincsen, az egyesületek biznassnak meg az állás-közvetítéssel. Hosszabb vitában tárgyalta a kongresszus Márkus Gyula indítványát a tanoncgyű reformja tárgyában és végül a pótló indítványokkal együtt határozatilag kimondta a kongresszus, hogy a tanoncgyű sürgős reformja érdekében a kereskedelemügyi minisztert leiratilag megkeresik. A szombathelyi kereskedők társulata nevében Fodor Vilmos indítványozta, hogy az 1875. évi 39. törvény-cikk a módosítások, hogy azokra a kereskedelmi alkalmazottakra, akiknek évi fizetése 1000 koronánál kisebb, első oszt. keresési adó rovassék ki, mely indítványhoz a kongresszus egyhangúlag hozzájárult. A miskolci kereskedők és kereskedőijük társulata nevében Neumann Adolf elnök indítványát az esti meghatározott záróra érdekében, több pártoló felszólalás után a kongresszus elfogadott. Majd a központi bizottság terjesztette elő a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyainak szabályozásáról szóló törvény megszüretésére irányuló indítványát, amhez a kongresszus több sürgős felszólalás után hozzájárult.

A kereskedelmi alkalmazottak egyesületének országos szövetsége tartotta ezután alakuló közgyűlését és a tulajdoni többség hozzájárulva a megalakuláshoz, elfogadta az alapszabálytervezetet, amelyet az aradi kereskedők kére részéről Farago Rezső adott ki és megbizta az ideiglenes vezetőséget, hogy az alapszabályo-

kon a kívánatos módosításokat azok beérkezése után a legelső rendes közgyűlésen tolgatossítsa.

A kongresszus folytatódott tárgyalásán nagy többséggel elhatározták, hogy a legközelebbi kongresszus két év múlva Miskolcon legyen. Neumann Adolf (Miskolc) ezután lelkes szavakkal tolmácsolta a kongresszus köszönetét az elnökség iránt, mire Zerkovits Emil elnök, a kereskedelemügyi kormány kiküldöttjének a hatóságoknak, Nagykánizsa városának, a képviselt egyesületeknek, legkivált pedig a rendező-bizottság elnökének és lelkes elnökének, Linzer Bélának köszönetét fejezte ki.

Dr. Csury Jenő miniszteri titkár elismerését fejezte ki a kongresszus tárgyalásának magas színvonaláért és biztosította a kongresszus tagjait, hogy részletesen be fog számolni a kereskedelemügyi miniszternek tapasztalatairól és mindenben azon lesz, hogy a maga részéről is támogassa az alkalmazottak törekvéseit.

Miután még Linzer Béla elnök lelkes szavakkal köszönetet mondott, zajos tapsok között bezárt a kongresszust.

Este háromszáz terítékű vasora volt, amelyen számos felkészültöt mondtak.

MŰVÉSZET

□ Felhívás a magyar művészekhez. Az Erdélyi-részi Szépművészeti Társaság a kolozsvári Mátyás-szobor teleleplezése alkalmával rendezti első nagybobbzású mikiállítást, amelyet október hó 12-ikén nyit meg. Az egyesület teljesen önjerejéből virult fel annyira, hogy mikiállításra alkalmas, felső világítással és vilámlamosan is világítható öt kiállítási termet épített.

A társaság a magyar művészekhez intézett eddigi felhívását most a mikiállítást nagybobb sikerre érdekében olyképpen módosítja, hogy a kolozsvári kiállításra szánt műveket (festményeket és szobrokat) Budapesten is összegyűjti, s itt bírálja meg, a maga költségén szállítja Kolozsvárra. Erre a célra a Nemzeti Szalon engedte át raktárhelyiségét. Mivelhogy a mikiállítás a Mátyás-szobor ünnepeinek egyik legjelentősebb része lesz és az egyesület műtárlatát valószínűleg maga a király nyitja meg, az egyesület felkéri a magyar képművészeket, hogy minél számosabban, s minél kiválóbb művekkel vegyenek részt a kiállításban, hogy Erdély szép fővárosában a műpártolásról híres Mátyás király emlékére a magyar képművészek is méltóan ünnepejék a társasággal. A művek szeptember hó else éig küldendők be a Nemzeti Salon helyiségébe. A bekiadásra szánt művekről Kézi-Kovács László (Obuda rakpart 4/b. szám alá) kér értesítést, akit az erdélyi-részi szépművészeti társaság ez alkalomra itteni képviselőivel bízott meg.

EGYESÜLETEK

(A telekkönyvi tisztviselők országos egyesülete) ma délelőtt tartotta rendes közgyűlését a törvénykező palotában. Fektor Ferenc elnök megnyitó beszédében visszaillesztást velet az egyesület huszonhárom esztendő működésére s panasolta, hogy az a lelkesedés, amely az egyesület megalapításakor nyilvánult, azóta évről-évre lanyhult. De azért a vezetőség a zászlót le nem fogja tenni mindaddig, amíg a telekkönyvvezetők el nem mondhatják magukról, hogy több kívánni valójuk nincsen.

Ezután dr. Pasnár Gyula titkár terjesztette elő az évi jelentést, amely szintén szomoruan említi a telekkönyvi tisztviselők nagy közönyösségét az egyesület iránt. Ennek a nembanomságnak tudható be az is, hogy hajótörést szenvedett az elnöknek ama szép terve, amely egy segélyalap létesítését kontempláta az egyesület tagjainak övegyei és árvái részére. Az egyesületnek egyébként 252 tagja van kevesebb, mint tavaly. Zelenka Alajos mutatta be azután az évi számadásokat, amelyekből kitűnik, hogy az alapdíjhátralékok összege 9000 koronánál többre rug. A közgyűlés a jelentéseket egyhangúlag tudomásul vette, a fölmontyent minden irányban megadta s végül dr. dombóvári Schulhof Gézá az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta.

(A magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete) Szent István-napján délelőtt 10 órakor Auer Róbert elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amely az alapszabályokat módosította és kimondotta, hogy a rendes közgyűléseket, számolva a tagok többségének óhajával, ezután minden év husvét vasárnapján tartják meg azokivül pedig elhatározta, hogy megszűnteti azt a régi rendszert, mely szerint Budapesten lakó tagok a vidékről is felküldhetik szavazataikat, ami sok visszaesre vezetett. A rendkívüli közgyűlés végén az elnök és több tagtárs lelkesült hangon fordult az egyesülethez, hogy a szelvényüzletek terjesztése körül mindenki a legnagyobb buzgóságot fejtsse ki.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Kivégzés. Könyvtervezésben a járásbírósg udvarán ma reggel végezték ki Jarosch Vilmos takácslegényt, aki tavaly novemberben Nachod környékén meggyilkolt és kirabolott egy tizenhat éves varróleányt, miután előbb állatias szenvedélyét elégítette ki rajta.

A holttestet Jarosch szétdarabolta, egyes részeit eljete a többit pedig beledobta a Mettau-folyóba. Jarosch a halálos ítélet kihirdetésekor még nagyon kihíván viselkedett, de a siralombában egészen megijrt és loyvást a megbánás köcsübeesett szavait rebegte. Éjtékor megjelent nála a plébános, akinek könnyek között beszélte el életét és kérte imádkozzék érte. Egy órakor egy darab papírost kért és ráírta hogy Opocno mellett egy erdőben pénz rejtett el. Aztán testvére nevé irta fel a papírosra azzal a céllal, hogy ezeket tekintsék örökösének. Kedvesére hagyta rubát és imádságos könyvét, gyermekeinek szentkért küldött s mind-egyikre ráírta nevet. Reggel 6 órakor bement érte Wohlschlager prágai hóhér a celába. Jarosch halott-halványan, tejesen meztelen lépett a bitó alá és ott magában imádkozott. A hóhér hamar végzett vele és nyolc perc múlva beállott a halál. A kivégzésnek sok nézője volt és az egyiket ajútan vitték el a szolgák.

Nyiltér.

Mély gyászba borulva fájdalommal tudatjuk, hogy forró szeretett férjem, illetőleg feledhetetlen jó atyánk, kedves fiam, hű testvérünk, vőnk, sógorunk

Seligmann Károly

kedden, aug. 19-én d. u. 3 órakor, tevékeny életének 39., boldog házasságának 7-ik évében, rövid de nehéz szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk hült tetemét csütörtökön, e hó 21-én d. u. 4 órakor helyezzük a Kerepece-út melletti izr. temető halottas házából örök nyugalomra.

A béke anyaga örökjék hamvai fölött!

Budapest, 1902. aug. 20.

Özv. Seligmann Károlyné, szül. Strauss

Mártha, neje.

Seligmann Irénke, Marika és Géza,

gyermekel.

Özv. Seligmann Jakabné, szül. Pollák

Teréz, anyja.

Strauss Semé és Bertá, apósa és anyósa. Kottner Charles Adolf, Seligmann S. Zsigmond, Ullmann Adolfné, szül. Seligmann Malvin, Seligmann Artur és Seligmann Béla, testvérei.

Ullmann Adolf, Kottner Charles Adolfné, Rosner Jenőné, szül. Strauss Valia, Rosner Jenő, Strauss Félix és Strauss Vilmos, sógorai és sógoróni.

Csendes részvét és koszorúk mellézése kértik.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

Façon első.

— A Szent István-díj. —

Budapest, augusztus 20

A sportludoznak a fogadóknak, az előrefogadóknak, az egész lövsenyre játszó közönségnek igaza volt. Façon megnyerte a Szent István-díjat, igaz, hogy nem könnyen, hanem csak küzdelem után fejjel, de ez teljesen méltéké mindasoknak, akik már hetekkel ezelőtt ezreket raktak rá.

Legutóbb, 200, 300 ezer koronás fogadások híre szállong a levegőben s nem lehetetlen, hogy holnap a bookmackerok gyászruhában, nyitott hajjal fogják kinálni:

— Pari gogen das Feld...

Ma végre elérkezett a nemezsi napja s nemcsak a fogadók, deők is letörték, mert az első négy versenyt erős favoritok nyerték meg.

A nagy díjra tizenegy jóvat nyergeltek, de komoly jelöltszámra csak Façon, Marathon, Durban és Ponyvási jött. Durban kivételével így is érkeztek be helyre, míg a Festeticion vezető-társával sehol sem volt.

A külső kép igen szép volt. Ragyogó, kissé meleg idő, sok nyári ruha, s míg a nagy tribünön még igen sokan élértek volna, az olcsó helyek zsúfolásig megteltek.

Meglepetést az ötödik futamban Lator II. okozott s huszonötöszörös pénzt jutottat híveinek.

A versenyek részletes eredménye:

I. Kötövények oladóversénye. Díj 3000 korona. Távoiság 1400 méter. Gróti Andrassy G. Fortunatusa (Russe) első. Veranda (Smeđa) második. Terci (Hoimes) harmadik. Azután: Tartaruga, Heidenschuss, Partnerin. Totalizátor: 10: 50. Helyreogadások: I. 50: 92. II. 50: 74.

II. Nyeretlen eladók handieapje. Díj 3000 korona. Távoltság 2000 méter. Megyeri Krausz L. Isabeye (Slack) első. Peti (Gray) második. Több ló nem futott.

III. Szent István-díj. Díj 60.000 korona az elsőnek, 20.000 korona a másodiknak, 6000 korona a harmadiknak, 2000 korona a negyediknek. Távoltság 1800 méter. Krausz Lajos Fajonia (Slack) első, Marathon (Russel) második. Ponyvász (Bonta) harmadik. Azután: Kissme, Durban, Dynamit, Capellmeister. Mary Diamond, Midas, Esély és Mayor. Totalizátor: 10: 18. Helyrelogadások: I. 50: 70, II. 50: 94, III. 50: 94.

IV. Nyeretlen kétvések díja. Díj 8000 korona. Távoltság 1000 méter. Szemere M. Majoránája (Bonta) első, Gyöngyvirág (Tara) második, Donald (Southey) harmadik. Azután Brutus, Micheline, Torquemada, Paprika, Elpenor és Veinard. Totalizátor: 10: 21. Helyrelogadások: I. 50: 66, II. 50: 96, III. 50: 98.

V. Nyeretlen kétvések handieapja. Díj 3000 korona. Távoltság 1000 méter. Féltonyvi némes Lator II.-je (Southey) első, Tárnok (Gray) második, Marietta (Haines) harmadik. Azután Ornament, Kénvur, Bolygótüz, Justinian, Olive, Aczél, Hajdu huga, Lisbeth. Totalizátor: 10: 253. Helyrelogadások: I. 50: 286, II. 50: 300, III. 50: 282.

VI. Eladóverseny. Díj 2000 méter, távoltság 1400 méter. Arsen-Fatton J. Tscherkessin-je (Kobliosek) első, Sweet Love (Bonta) második, mr. Jumping (Smejda) harmadik; azután Kindus, Autocrat, Maestro, Beovász. Totalizátor: 10: 105. Helyrelogadások: I. 50: 98, II. 50: 66, III. 50: 92.

VII. Háromvések handieapja. Díj 3000 korona. Távoltság 1800 méter. Mr. Paul Csizlaja (Bonta) első, Cserhát (Russel) második. Babám (Adams) harmadik. Azután: Getrost, Rumbold, Amras, Mad Girl, Sultana és Knallerbee. Totalizátor: 10: 90. Helyrelogadások: I. 50: 88, II. 50: 98, III. 50: 70.

*. Kerékpárverseny. Az Olympia Sportegyesület ma sikerült kerékpárversenyt rendezett a közönség nagy részvétel mellett. A verseny eredménye a következők:

I. Megnyitőverseny. 1000 méter (nemzetközi). Első Hoffmann (München), második Posszert. Utóbbi biztosan nyert volna, ha 30 méterrel a cél előtt a gummiya el nem reped.

II. Szent István-díj. 1000 méter. Négy előfutam után első Bihary, ki ezúttal másodikban nyeri meg a díjat. Keszler és Baumler, kik szintén védők voltak egy-egy győzelemmel, most nem indultak.

III. Egyórás-verseny. Leginkább ezen szám iránt érdeklődött a szép számú közönség, mely szám azonban a motorok hiánya folytán meghiúsult. Mind a mellett érdekes látványosság volt Heiny, aki — mikor motorja működétt, csodás kitarással ment utána.

Eredmény: I. 50: Heiny, második Sievers, harmadik Gerger.

IV. Senior tereleányverseny. 1000 méter. Első Weisz (30 méter) előnyvel.

V. Budapesti nagy-díj. 1000 méter. Első futamban győz Hoffmann, másodikban Bihary, harmadikban Posszert. Lafranchi fölött, negyedikben Haringás Reisinger fölött.

VI. Haladók versenye. 1000 méter. Első Gyulay, második Vadas.

VII. Augusztusi handicap. 1000 méter. Első Pécsi, második Papp.

*. Budapesti löversenyek eredményét mindazok, akik nem mehettek ki a versenyterre, a Telefon Hírmondó útján tudhatják meg leg hamarabb, mert a Hírmondó két futamonként, az egyes versenyek lefutása után azonnal részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményéről. A löversenyeredmények felolvasására kétszeres riadójellet hívja fel az előfizetők figyelmét a Telefon Hírmondó.

TÁVIRATOK

Prága, augusztus 20. A kladnói vasművek vilámsági telepe tegnap éjjel leégett. A vasművek üzeme nem szünetel, de a kár meghaladja a 200.000 koronát.

Páris, augusztus 20. A görög király ma délután innen Pétervárra utazott, hogy jelen legyen Miklós hercegné Heléna nagyhercegnővel való esküvőjén.

Konstantinápoly, augusztus 20. Tirtov altengernagy, a fekete-tengeri orosz hajóraj parancsnoka holnap az Ereklík yachttal három nappal ideérkezik. A szultán kihallgatáson fogja fogadni a tengeragyot.

Firenze, augusztus 20. A vallombrosai Grand Hotel leégett. A kár igen nagy. Emberéletben nem esett kár.

Oran, augusztus 20. (Havas) Marokkai eberek megtámadtak egy vonatot, amely elcsúszott a Ain ben Khelil környékén lévő csapadék számára. Mind a két részen többen elesetek és megsebesültek. A rablók üldözésére katonaságot küldtek ki.

Frigyes császár szobra.

Kronberg, augusztus 20. Ma délelőtt leplezték le itt Frigyes császár szobrát a császári pár, a badeni nagyherceg és neje, a trónörökös és más lejedelmi személyek, továbbá az angol nagykövét és a polgári és katonai hatóságok jelenlétében.

A perzsa sah Londonban.

London, augusztus 20. A perzsa sah ma délelőtt a walesi herceg társaságában Portsmouthba ment, ahol a király fogadta, akivel azután a királyi yachtra ment.

A boer vezérek Hollandiában.

Hága, augusztus 20. A boer tábornokok meglátogatták Steyn volt oranjei elnököt. Hír szerint körülbelül egy hét múlva visszatérnek Angliába.

Hága, augusztus 20. Botha, Delarey és De Wet tábornokok ma reggel Fischer, Wessels és Wolmarans boer megbízottak, továbbá dr. Leyds és dr. Reitz társaságában Utrechtbe utaztak Krüger látogatására.

Utrecht, augusztus 20. A boer tábornokok délután visszatértek Hágába.

A hamburgi beszéd a politikában.

London, augusztus 20. A Daily Telegraph ezt írja a hamburgi ünnepségről: Hamburgban olyan esemény játszódott le, amely kellemesen érint a két nép viszonya szempontjából, amelyeknek hagyományos barátságát nemrég viszálykodások zavarták meg, amelyeknek fenntartását azonban mindkét ország érdekében senkinek kívánhatja. Vilmos császár beszéde mély hatást fog tenni. Ilyen esemény láttára bajos megérteni, hogy szenvedély, előítélet és kölcsönös vádaskodás egy pillanatra veszélyeztetni tudta azokat a barátságos hagyományokat, amelyeket minden józanul gondolkodó ember a két nagy nemzet érdekében állónak tart.

A Daily Chronicle azt mondja: Minden angol ember csodálja a német császárt. Ezt a csodálatot még fokozza Frigyes császárnő iránt tanúsított hódolata.

A délamerikai zavarok.

New-York, augusztus 20. A kolumbiai forradalmi junta közlésezi, hogy azt a jelentést kapta, hogy Aguadulcebén a kormánycsapatok, hat tábornok és három ezer ember sok készlettel megadta magát a felkelőknek, akik Panama felé indulnak.

A japán választások.

Tokio, augusztus 20. Az augusztus 10-én megtartott alsóházi választás eredménye még nem ismeretes egészen. Választani kellett 376 képviselőt, de csak 357 választás eredményét ismerik. A pártok számarányának lényeges változása nem várható. Ito márki megtartja eddigi beoliasát.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 20. Az értéktőzsde eleinte renyhe volt. Csak a hivatásos spekuláció vásárolt. Az a hír, hogy Morgan legközelebb visszatér, később élénkebbé tette a spekulációt tevékenységét. Zárulat szabálytalan. Részvényforgalom 570.000 darab.

New-York, augusztus 20. (Zárulati.) Gyapot: New Yorkban helyben 9.— (9.—). Aug-ra 8.53 (8.50). Novemberre 8.86 (8.85). New-Orleansban helyben 9.1/2 (9.1/2). — Petroicum: Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphian 7.15 (7.15). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — Zsír: Western steam 10.85 (10.70). Robe és Brothers 11.20 (10.85). — Tengeri irányzata szilárd. — Augusztusra —. — (—). Szeptemberre 60.1/2 (58.1/2). — Dec-re 46.1/2 (46.1/2). Buza irányzata szilárd. — Piros ősi helyben 77.1/2 (76.1/2). Aug-ra —. — (—). Szept-re 74.1/2 (73.1/2). Dec-re 72.1/2 (72.1/2). Májusra 74.1/2 (74.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kész: Iair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Aug-ra 5.30 (4.05). novemberre 5.35 (5.15). — Liszt: Spring Wheat clears 3.— (2.95). — Csukor: 2.1/2 (2.1/2). — Ón: 28.37

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

52.

Mindig más és más emberek voltak, mindennap új alakok, de valamennyi mégis egyforma volt, valamennyi nyomorult és undorító. Részegen, lármásan, élesen foglódottak körülöttem, mint a szélvihar, az ő pénzén rendezték orgiáikat, szidták őt, verekedtek, sirtak és ordítottak. Ő pedig megverte őket. Emlékezett, hogy valakinek egyszer öklével az arcába ütött, hogy letépte a ruháit, a vízbe taszította s hogy ez a valaki aztán nedvesen, hideg ajakkal, mint a béka, a kezeit csókolgatta. Ő visszacsókolta s arra kérte, hogy verje agyon... Emlékeiben különféle alakok támadtak föl, hangok és szavak hangzottak... Egy asszony, akinek sárga selyemruhája a mellén ki volt gombolva, hangosan és zokogva énekelte:

Csak élni, élni, amíg lehet...

S ne nőjjen aztán se fű, se fa...

... És mindezeket az embereket ugyanaz a sötét hullám ragadja magával, valamennyi elaljasul, elzülük. Mindegyik épp úgy fél előre tekinteni, mint ő s nem mernek oda pillantani, ahova a tomboló, erős hullámok viszik őket. Valamennyi borba fojtja a félelmét, valamennyi reszket, ordít, lármáz, bukfenecet hány s soha, de sohasem boldog. Ő is megtette mindezt, mialatt az ő körükben élt... És most úgy tűnt föl előtte, hogy onmagától félt, amikor mindezt megtette, csak azért, hogy minél előbb muljon el életének ez a korszaka, vagy hogy ne kelljen arra gondolnia, ami következni fog.

Az orgiák vad zsvaja közt, a zülött, vad

szendélyektől tobzódó, feledést hajszoló emberek közt, csak Sasa tudott nyugodt maradni. Soha sem volt részeg, mindig egyforma parancsoló és nyugodt hangon beszélt az emberekkel, mozdulatai biztosak voltak, mintha a fekete folyam nem őt ragadná magával, hanem ő parancsolna a haboknak. Foma őt tartotta a legokosabbnak környezetében, s tetszett neki, hogy ez a lány nem hajszolja az örömetek. Sasa mindenkinek parancsolt, mindig valami újat tudott kigondolni s minden emberrel egyformán beszélt. A kocsisal, pincérrrel és a matrózokkal ugyanúgy beszélt, mint barátjával és Fomával. Fialtabb és szebb volt, mint Pelageja, de a szerelemben csendesebb és hidegebb... Fomában azt a gondolatot költette, hogy leiko mélyén valami nagy titkot rejtget. Talán azt, hogy senki sem tudna igazán szeretni s hogy senkinek sem tudja hidegségét őszintén megvallani. Ez a titkzatosság még inkább vonzotta Fomát, valami féltékeny kíváncsiság ébredt benne s heves, izgatott érdeklődést támasztott Sasa hideg, nyugodt lelke iránt, amely olyan sötét volt, mint a szeme.

Egy napon Foma így szólott Sasához: — Sok pénzt vertünk el. Sasa ránézett s azt kérdezte: — Hát minek takarékoskodjék az ember? — Minek? Csakugyan? — gondolta Foma s csodálkozott ezen az egyszerű itéletlen. — Hát ki vagy te? — kérdezte tőle mások. — Elfeledted már a nevemet? — Hogyan? — Minek akarsz még egyebet is tudni? — Szeretném tudni, hogy ki vagy. Honnan származol? — Igen? A jaroslavi kormányzósból. Uglicsból... Hárásleány voltam. Hát most jobban szeretsz, ha tudod, hogy ki voltam? — Hát hiszen most sem tudom — mondta Foma mosolyogva. — Mit akarsz még tudni? Többet nem mondhatok... Minek is mondanék egyebet? Minden-

kinek egyféle származása van. A baromnak és az embereknek... S mit beszéljen az ember önmagáról... és minek? Nincs semmi értelme az ilyen beszédeknek. Beszéljünk inkább arról, hogy mivel töltsük a mai napot.

Ezen a napon egy zenekart béreltek és zene szóval mentek egy gözhajón. Peszgőt ittak s nagyon részegek lettek tőle. Sasa nagyon szomorú, csodálatosan szép dalt dalolt, Foma pedig úgy sirt, mint egy gyermek. A dal nagyon meghatotta.

Aztán nemzeti táncot jártak, izzadtan és fáradtan ugrottak a partra s kis híjja volt, hogy a vízbe nem estek.

Mikor most mindezt elgondolta, nagyon szégyelte magát s elégedetlen volt Sasával. Karsu természetét nézte, egyenletes lélekzését hallgatta és úgy érezte, hogy ezt a nőt nem szereti s hogy semmi szüksége sincs rá. Nehéz fejében szürke, nehézkes gondolatok kezdték sarjadni. Mintha mindaz, amit az utóbbi időkben átélt, nehéz, nedves csomóba verődött volna össze s mintha ez a csomó most a mellében volna, lassanként föloldódna s sok apró szállal kötőznék meg.

— Mi közöm hozzá? — gondolta. Kicsapongó életet élek — miért? Nem tudok élni... nem értem magamat... Ki vagyok?

Ez a kérdés meglepte. Egy darabig tündődött s feleletet keresett, hogy ő miért nem tud olyan erőlyesen és biztosan élni, mint a többi emberek. Szégyelte magát, nyugtalanlankodni kezdett, hanykolódott fekhelyén s Sasa a könyökével oldalba ütötte.

— Vigyázz! — mondta az, álmában. — Jó... jó. Nem vagy olyan előkelő — mormogta Foma. — Mi bajod? — Semmi.

(Folytatása következik.)

[28.25]. — Edz: 11.1/2—11.1/4. (11.50—11.70). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)
Ohioago, augusztus 20. (Terményössze.) (Zárlat.)
Buza irányzata szilárd. — Aug-ra —, —, —, —. —
Szept-re 70.1/4 (70.1/2). — Tengeri irányzata szilárd. —
Szept-re 52.1/2 (51.1/2). — Zsír: Szept-re 10.57 (10.45).
— Okt-re 10.77 (10.57). — Szalonna short clear 11.57
(11.57). — Sertésbőr: Szept-re 16.25 (16.02). — (A
zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÖZGAZDASÁG

Aranyosmés a Nerában. Lugosról írják, hogy
egy német konzorcium a Nera folyóban Lugos mellett
250.000 márká tőkével aranyosmés-levelet rendezett be.
A konzorcium mérnöke egy Wénator nevű német
ember, aki azt állítja, hogy a Nera igen gazdag arany-
ban. Az ő számítása szerint naponként 800 korona
értékű nyers arany lesz kimosható a 40.000 korona
költséggel felállított mosógépezettel. Krassó-Szörény-
megye alispánja a napokban engedélyt adott a konz-
orciumnak, hogy a Nerában Dalbosenél az iszap
feljoga és a víz duzzasztása céljából fenékgátat léte-
síthessen.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózásai Rész-
vényársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a
nyári hónapok alatt Budapest és Visegrád s Dömös
között a Kis-Dunán fenntartott harmadik járatot e hó
25-ikén megszünteti s hogy a gőzösök az emlitett
vonalon a jövő héttől kezdve naponként csak két já-
ratban fognak közlekedni, még pedig a következő
menetrend szerint:

Felső: Első járat péntek kivételével naponként
Budapestről indul reggel fél 9 órakor, Dömösre érke-
zik délután 12 óra 40 percek; második járat napon-
ként Budapestről indul délután 2 óra 20 percek, Dö-
mösre érkezik este 6 óra 20 percek.

Lejő: Első járat péntek kivételével naponként
Dömösről indul délután félhatkor Budapestre érke-
zik este félkét órakor; második járat naponként Dö-
mösről indul reggel háromnegyedötökör, Budapestre
érkezik reggel háromnegyednyolc órakor.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

E. J. Pancsova. Irjon a szerkesztőségnek aján-
lott levelet, hogy vagy a pénzt küldjék vissza, vagy
a lapot küldjék rendszeren s ha ez sem használ, te-
gyen panaszt a főtudó vérvény alapján a rendőrség-
nél. Mi nem ismerjük a vállalatokat s azt sem tud-
juk, létezett-e valaha.

S. 31. Borosséba. 1. Nincs igénye a fizetésre.
2. Ez esetben sem tarthat igényt. 3. Miután a magán-
hivatalnok jogi helyzete törvényileg szabályozva
még nincs, csak két heti fölmondást követelhet.

Bányán. Még nem bizonyos, lesz-e az idén
posta- és távirati segédtisztai tanfolyam. Mert a mi-
niszteriumnak más irányú tervei vannak, hogy ezt a
kérdést megoldja.

G. M. Réthe. Szavak azok és nem azok. Nyelvtanilag
ez az egyedüli helyes kifejezés.

D. D. Bihar-Diószeg. Méltóztassék az intézet igaz-
gatóságától értesítőt kérni, abban minden megvan,
amit az intézetről tudnia kell.

M. J. H.-Tálya. Csak a családientartó reklá-
malhat, más nem.

E. D. Gyöngyös. A vallás- és közoktatásügyi mi-
niszter elrendelheti, hogy a két írói beszámíttassék,
ez azonban csak kivételes eset s csak a legtrikább

esetekben engedélyeztetik. De azért kísérelje meg a
folyamodást, hát ha az indokai olyan súlyosak, hogy
a miniszter a kivételes engedélyt megadja. Korának
előhaladottsága is figyelembe jöhet.

Rajz. Egész bátran folyamodhatik. Ha különben
megvan az előképzettsége, fölveszik.

H. J. Csak kézírással lehet ki, az írógép pedig
ilyennek nem tekinthető.

K. 1. Tassék petroliummal vagy karbólos vízzel
permetezni. 2. Azt ma még a honvédelmi miniszter-
iumban sem tudnák megmondani. 3. A hadügymi-
niszteriumban és honvédelmi miniszteriumban most
foglalkoznak a kérdéssel.

W. S. Török-Kanizsa. Ausztria a felét s Magyar-
ország is a felét fizeti. Ez az egyetlen közös kiadás,
amelyben a két állam egyformán részesedik.

Egy előfizető. Tomit „Büvészet” című könyve
minden könyvkereskedésben megkapható. A három
kötetes munka ára 9 korona.

Tálya. 1. Nem huzták ki. 2. Olyan című lapot
nem ismerünk. 3. Meg lehet reklámozni, ha család-
fontartó, egyébként nem.

U. I. Bögöz. Kicszközölhet, de csak a honvé-
delmi miniszter kivételes engedélyével.

H. H. Zógráb. Méltóztassék a Magántisztviselők
Országos Egyesületéhez fordulni, ott hamarabb cölit
érhet, mint az állásközvetítő intézetek után, amelyek
csak igen ritkán megbízhatók.

Export B. F. Tassék a budapesti vásárocsarnok
fogyasztási szövetkezetéhez fordulni. Külföldi cégeket
elvből nem ajánlunk.

F. J. Városi intézmény a toloncházba került
vagy internált betegek számára.

H. S. B. Doszina. Rendkívüli halgatónak minde-
nki beiratkozhat az egyetemre, akinek a szlikés-
ges általános műveltsége meg van, hogy az előda-
sokat megértse.

Sch. G. Mr. Schwab, The Carnegie Steel Com-
pany Limited, Pittsburg, Pa. America, United States.
220.402. számú előfizető. Méltóztassék a bud-
apesti rendőrség bejelentő-osztályához fordulni, ott
megkapja a kívánt lelvilágosítást.

Nagy-Károly. Az ezredparancsnoknak joga van
sürgős mezei munka címén a bevonulás idejét elha-
lasztani. Ez azonban önére aligha alkalmazható.

K. M. Nagyvárad. Szent István napjára a tör-
vény szerint való munkaszünetet kötelező. A törvényt
minden könyvkereskedésben megkaphatja. Ott tétel-
lenként fel vannak sorolva a kivételek.

Előfizető leánya. A leány szülvével, bármely
órájában a napnak, bármely tisztességes helyen meg-
jelenhetik.

Sch. M. A honvédelmi miniszterhez terjesztették
föl a kijelölést, mert a végleges határozat a minisz-
ternek van fönttartva. Ez pedig még nem törté-
tént meg.

220.021. számú előfizető. Betekintés után vissza-
adni kötelesek.

221.398. számú előfizető. Kereskedelmi éret-
ségi bizonyítvánnyal nem mehet az állatorvosi fő-
iskolára.

F. B. Legyen türelemmel, míg folyamodványa
hivatalos elintéztet nyer. amiről hivatalosan is fogják
értesíteni. Semmiféle válaszbélyeget nem kell küldeni,
mert az intézet portmentességet élvez.

H. I. Léva. Vass József könyvkereskedésében
(VII., Erzsébet-kört 38.) megkaphatja.

223.176. sz. előfizető. A Budapesti Lakasköz-
vetítő szerkesztőségéhez forduljon. Közlebbi címzés
nem szükséges, a posta így is megtalálja.

Makó. Vizsgázhat, de csak a pénzügyminiszter
különös engedélyével.

E. S. Lemes. Folyamodványához mellékelje az
iskolai bizonyítványt, akkor a jogosultságát esetleg
elismerik.

S. J. Isaszeg. Dr. Róna Sámuel egyetemi tanár,
VI., Andrássy-ut 23.

M. S. Vác. 1. Olyan felekezeti iskola nincs az
országban. 2. Gülick-Somogyi-féle francia nyelvtan.
Mindén könyvkereskedésben megkaphatja.

219.917. számú előfizető. Ha három tantárgybol
bukott, ismételméni kell az osztályt, pótvizsgálatot
nem tehet.

G. J. Miskolcz. Oda tartozik s az adókiadás bi-
zonyára a forgalom alapján történt, amely ellen hiába
íőlebbez.

A. B. Békés-Csaba. Csak azokra vonatkozik, aki-
ket sürgős mezei munka címén az ezredparancsnok
szabadsághozhat.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, augusztus 21. — Római katolikus:
Bernát vt. — Protestáns: Sámuel. — Görög-oros: (augusz-
tus 3.) Emilián — Zsidó: Ab. 18. — Nap két: 4 óra 48 per-
kor. — Nyugszik: 6 óra 44 percek. — Hold két: 7 óra
31 percek esté. — Nyugszik: 7 óra 8 percek reggel.

A miniszterek nem jogadnak.
Lóverseny (V. nap) kezdete d. u. 3 órakor.

Nevezts Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.)
d. c. 9 óratól este 6-g. Belépőj 1 korona.

Nemzeti Múzeum. Az összes táruk nyitva délelőtt 9—1-g.
Iparművészeti múzeum délelőtt 9 óratól d. u. 5-g.

Teknőlocai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig.
Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt
9-től 2 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva
d. c. 10—1-g.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sar-
kán, reggel 8 óratól este 6-g.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 óratól 12
óráig és d. u. 2 óráig 7 óráig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépőj
60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. igazgatóság, kereske-
delmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-kört
32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig.
Házai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti-
gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új
levezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti ipar-
csarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután
3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzle-
tezettsége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-
kört 32. szám alatt.

Budapesti Napló
részére
Apró hirdetéseket
és
Előfizetéseket
elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:
Breuer Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca
sarok.
Adler Leona, Lápót-kört.
Pösch József, Váci-kört 80.
Ozv. Véber Vimosné, Váci-kört 15.
Feldmann Mórné, Marokkó-utca 1.
Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. királyi-szálló.
Kürthy Kalmáné, Harmincad-utca 1.
Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksné, Andrássy-ut 38.
Schneider Mórné, Dob-utca és Károly-kört sarok.
Sopronyi V., dohány-nagytervezde, Kerepesi-ut 1.
Ozv. Hallada Anna, Múzeum-kört 10.
Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálmán-tér sarok.
Deutsch Julia, József-kört 50. Baross-utca sarok.

A „Közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről” szóló törvényjavaslat, melyet a miniszterelnök, m. kir. belügyminiszter ut 6 nagy-
méltósága a törvényhozás elé terjesztett, rövid időn belül törvényvé lesz.
A törvényjavaslat a vármegyei törvényhatósági joggal felruházott és rendesített tanácsú városi, valamint a községi pénkezelés és számvitelben, az eddig
fennállott rendszer lényegesen módosító irányelveket tartalmaz. A beállandó változás nemcsak magán az irányelveket jelző rövid törvényben, hanem ennek részletes végre-
hajtási rendeletein fordul meg. A pénkezelés és számviteli tárgyában kizárólag részletes szabályzatok nem hagyhatják figyelmen kívül az állami számvitelnek az 1897. évi
XX. t.-csikkben s ennek végrehajtási utasításában letett szabályait; ezekkel harmonizálniok kell, ugyananyira, hogy ezeknek ismerete nélkül, okaik, következményei s
vonatkozásaiukban meg nem érthetők.
As alább megjelölt munka az egyedüli, mely az állami számvitel egész anyagát s a vele összefüggő tudnivalókat tankönyvszerű tárgyalás nélkül, a gyakorlati
használatra alkalmas alakban adja az érdeklét körnek rendelkezésére.
Az állami számvitelről szóló 1897. évi XX. törvényczikk
annak története, indokolása és
Második kiadás.
Második kiadás.
Közrebocsátja Dr. FALUSSY GUSZTÁV, magyar királyi számvevőszéki iroda-igazgató.
A mű tartalmában a számviteli törvény törvényhatóságát, a törvényjavaslatban az állami számvitessel által adott indokolat, a törvényjavaslatnak képviselőházi és főrendiházi
tárgyalását, a szentesített törvény, annak végrehajtási utasítását, s kettőt összerakott egymásra való hivatkozásokat, tájékoztató jegyzeteket, a törvénynek és végrehajtási
utasításának köze, betűsoros tárgymutatóját s függeléként a szolgálati biztosítékokról szóló utasítást, az állami alkalmazottak illetményeinek szabályzásáról szóló 1893. évi
IV. — és az állami tisztviselők stb. nyugdíjazásáról szóló 1885. évi XI. t.-csikkkel; továbbá az állami alkalmazottaknak hivatalos kiküldetések és átköltözésközdések
alkalmával járó illetményekről szóló szabályzatot s egyéb fontosabb tudnivalókat.
Ára 9 korona.
Kapható az „ATHENAEUM” könyvkiadó-hivatalában (Budapest, Kerepesi-ut 54. szám alatt) és minden könyvkereskedésben.

